

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, judecător - I. Secrieru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători - Gh. Mîra, V. Sîrbu, D. Băbălău

Î N C H E I E R E

15 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Veronica Solomițchi, reprezentată de avocații Gheorghe Avornic și Doina Ioana Străisteanu, și Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Solomițchi împotriva Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, persoană terță Ion Vrînceanu privind anularea ordinului, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului restant și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Veronica Solomițchi, casată hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emisă o nouă decizie de admitere parțială al acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 14 iunie 2019, Veronica Solomițchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului restant și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că în baza concursului desfășurat a fost desemnată șef al Direcției educație, tineret și sport sectorul Buiucani, prin ordinele Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1635-p din 10 noiembrie 2017 și nr. 542-p din 10 mai 2018.

La 15 mai 2019, i-a fost adus la cunoștință ordinul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019, privind încetarea raporturilor sale de serviciu, în temeiul art. 63 alin. (1) lit. d) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008.

În opinia reclamantei, ordinul nominalizat este ilegal și lovit de nulitate absolută, deoarece eliberarea sa din funcție s-a realizat în perioada aflării sale în concediu medical, nu a fost respectată condiția de preavizare de 15 zile și nici nu

i-au fost propuse în perioada de preavizare, ocuparea uneia din cele 2 funcții vacante din aceeași categorie de salarizare. Mai mult, a doua zi după aducerea la cunoștință a ordinului contestat aceste funcții au fost expuse la concurs, ulterior fiindu-i propusă ocuparea unei funcții, al cărei deținător era suspendat temporar.

Reclamanta a susținut că la 05 iunie 2019 a depus cerere prealabilă, prin care a solicitat abrogarea ordinului Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019, însă la care nu a primit răspuns.

Iar, deoarece prin acțiunile pârâtei a fost lipsită de dreptul la concediu anual de odihnă și plata salarială pentru perioada de activitate, a fost încălcată legislația muncii și drepturile sale fundamentale în calitate de funcționar public, reclamanta a considerat că i-a fost cauzat un prejudiciu moral, pe care la estimat la suma de 10 salarii a funcției de șef de Direcție.

Reclamanta Veronica Solomițchi a solicitat abrogarea integrală a ordinului Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 cu privire la încetarea raporturilor de serviciu, încadrarea în serviciu în funcția deținută în baza rezultatelor la concursul la funcția publică, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și repararea prejudiciului moral în mărime de 100000 de lei.

Prin încheierea din 25 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani în proces a fost atras în calitate de persoană terță Ion Vrînceanu (f.d.46-47, Vol.I).

Prin hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea înaintată de Veronica Solomițchi a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.100-109, Vol.I).

Pentru a hotărî astfel prima instanță a conchis asupra legalității și temeiniciei ordinului Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 cu privire la încetarea raporturilor de serviciu, motiv pentru care a respins și celelalte pretenții ale reclamantei privind încadrarea în serviciu în funcția deținută în baza rezultatelor la concursul la funcția publică, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și repararea prejudiciului moral în mărime de 100000 de lei.

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, Veronica Solomițchi la 26 decembrie 2019, în interiorul termenului prevăzut de art.232 Codul administrativ, a depus apel, iar la 18 februarie 2020 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a cererii de chemare în judecată (f.d. 111, 118-120, Vol.I).

Prin decizia din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă decizie, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Veronica Solomițchi a fost admisă parțial.

A fost anulat ordinul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 „Cu privire la încetarea raporturilor de muncă”.

A fost încasat din contul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău în beneficiul Veronicăi Solomițchi, salariul pentru absență forțată de la locul de muncă începând cu 15 mai 2019 și până la 25 noiembrie

2020, cu achitarea contribuțiilor obligatorii la Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale.

A fost încasat din contul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău în beneficiul Veronicăi Solomițchi prejudiciul moral în sumă de un salariu de funcție (f.d.196-203, Vol.I).

La 27 noiembrie 2020, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă a depus recurs, iar la 22 ianuarie 2021 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere integrală ca neîntemeiată al acțiunii Veronicăi Solomițchi.

La 23 decembrie 2020, Ion Vrînceanu a depus recurs, împotriva deciziei din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d.217, Vol.I).

La 23 decembrie 2020, Veronica Solomițchi a depus cerere, prin care a solicitat explicarea dispozitivului deciziei din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea ce ține de restabilirea/reluarea raporturilor de muncă (f.d.216, vol.I).

La 25 decembrie 2020, Veronica Solomițchi a depus recurs, iar la 28 decembrie 2020 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii în partea ce ține de restabilirea sa în funcția de Șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani.

Prin încheierea din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea Veronicăi Solomițchi privind explicarea dispozitivului deciziei din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d.4-7, Vol.II)

Prin decizia din 29 septembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Ion Vrînceanu a fost declarat inadmisibil.

Au fost admise recursurile depuse de Veronica Solomițchi și Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă.

A fost casată integral decizia din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.104-119, Vol.II).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Veronica Solomițchi împotriva hotărârii din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

A fost casată hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă decizie, prin care a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către Veronica Solomițchi împotriva Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, persoană terță Ion Vrînceanu privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant și repararea prejudiciului moral

A fost anulat ordinul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 ”cu privire la încetarea raporturilor de muncă”, în partea ce se referă la data încetării raportului de serviciu, indicând ”Se încetează raporturile de muncă în funcția de șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani cu apelantul conform prevederilor art. 63 alin. (1) lit. d) al Legii

cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, începând cu data de 15 mai 2019, după încetarea perioadei aflării în concediu medical”.

A fost obligată Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău să-i achite Veronicăi Solomițchi salariul pentru absență forțată de la locul de muncă pentru 15 zile, cu achitarea contribuțiilor obligatorii la Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări în Medicină.

A fost încasat din contul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău în beneficiul Veronicăi Solomițchi prejudiciul moral în sumă de un salariu de funcție. În rest, pretențiile cu privire la restabilirea în funcție au fost respinse ca neîntemeiate (f.d.51-67, Vol.III).

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut dispozițiile art. 63 alin. (1) lit. d), alin. (2), (4) și (4²) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, art.86 alin. (2), art. 89 alin. (1), art. 90 alin. (1)-(3), art. 329 alin. (2), art. 330 alin. (1) ale Codului muncii, art.24 al Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 privind statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, art. 2036, 2037 ale Codului civil, menționând că instanța de fond, neîntemeiat a respins pretențiile cu privire la anularea ordinului Direcției Generale Educație Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 „cu privire la încetarea raportului de serviciu a dnei Veronica Solomițchi” în partea, ce se referă la perioada încetării raporturilor de serviciu cu Veronica Solomițchi, în calitate de șef al Direcției Educație Tineret și Sport sect. Buiucani.

Or, Veronica Solomițchi în perioada 22 aprilie 2019 - 14 mai 2019, s-a aflat în concediu medical. Iar, deși raporturile de serviciu ale Veronicăi Solomițchi au încetat în legătură cu executarea hotărârii din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, privind restabilirea lui Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani, Direcția Generală Educație Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, urma să emită ordinul cu privire la încetarea raportului de serviciu, după finisarea perioadei aflării în concediul medical al angajatului, ignorând în acest sens prevederile art. 63 alin. (4²) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008, precum și ar. 86 alin. (2) din Codul muncii, care indică expres că, nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

În context, concluzionând, instanța de apel a precizat că, autoritatea publică nu a prezentat nici o probă, în confirmarea faptului că, în privința angajatei Veronica Solomițchi s-a respectat termenul de preavizare de 15 zile calendaristice, în care nu se include perioada aflării funcționarului în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, precum și perioada suspendării raporturilor de serviciu în legătură cu boala sau trauma prevăzut de lege.

Prin urmare, ordinul cu privire la destituirea din funcție are un caracter ambiguu și conține concluzii contradictorii, în raport cu prevederile legale prevăzute de legea aplicabilă funcției publice. Iar, aceste neconcordanțe afectează legalitatea actului administrativ și nu pot fi înlăturate decât prin anularea ordinului contestat în partea ce se referă la data încetării raporturilor de muncă, cu indicarea expresă: ”Se încetează raporturile de muncă în funcția de șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani cu Solomițchi Veronica conform prevederilor art. 63 alin. (1)

lit. d) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, începând cu data de 15 mai 2019, după încetarea perioadei aflării în concediu medical”.

Subsecvent, instanța de apel a relevat că, ordinul Direcției Generale Educație Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr.1498-p din 08 mai 2019 „cu privire la încetarea raportului de serviciu a dnei Veronica Solomițchi” a fost emis drept efect al unui act judecătoresc executoriu. Or, autoritatea publică (angajatorul) a executat o hotărâre judecătorească, prin care s-a decis restabilirea în funcție a angajatului precedent Ion Vrînceanu, iar drept rezultat a fost emis ordinul de încetare a raporturilor de muncă cu Veronica Solomițchi, stare ce urmează a fi raportată la prevederilor art. 63 alin. (1) lit. d) din legea indicată.

În altă ordine de idei, Curtea de Apel Chișinău a punctat că, în condițiile în care angajatorul a folosit munca salarială în raport cu Veronica Solomițchi, prevederile Codului muncii au o aplicabilitate directă în ceea ce privește garanțiile, principiile, drepturile și obligațiile de bază, dacă legea specială nu prevede altfel.

Astfel, instanța de apel a conchis asupra necesității respingerii ca neîntemeiate a pretențiilor Veronicăi Solomițchi, cu privire la anularea ordinului nr. 1498-p din 08 mai 2019 și restabilirea în funcție. Or, în temeiul dispozițiilor art. 63 alin.(1) lit. d) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008, persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune eliberarea din funcția publică printr-un act administrativ, ca urmare a admiterii cererii de restabilire în funcția publică a unui funcționar public eliberat sau destituit ilegal, de la data pronunțării de către instanța de judecată a hotărârii prin care s-a dispus restabilirea.

Iar, deoarece s-a stabilit ilegalitatea ordinului contestat în partea referitoare la data încetării raporturilor de serviciu cu angajatul Veronica Solomițchi, instanța de apel a obligat Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău să-i achite salariul pentru absență forțată de la locul de muncă pentru 15 zile, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public și bugetul asigurărilor sociale, conform art. 330 alin. (1) din Codul muncii, coroborat cu art. 63 alin. (2) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a conchis că cuantumul compensației pentru prejudiciul moral urmează a fi stabilit în mod rezonabil, luând în considerație întinderea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei, proporționalitatea între acordarea despăgubirilor și gradul în care reputația a fost lezată, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Respectiv, întrucât pretențiile privind anularea ordinului de încetarea a raporturilor de serviciu au fost admise parțial, instanța de apel a stabilit că prejudiciul moral în mărime de un salariu de funcție constituie o sumă în măsură să-i compenseze Veronicăi Solomițchi prejudiciul moral cauzat, și corespunde cerinței de legalitate atestate prin prisma prevederilor art. 329 alin. (2) din Codul muncii și art. 2037 din Codul civil, cât și a criteriului de proporționalitate raportată la acțiunile ilicite ale intimatului/pârât.

La 09 decembrie 2022, Veronica Solomițchi a depus recurs, iar la 17 ianuarie 2023, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de admitere

integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.72, Vol.III).

În motivarea cererii de recurs, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu, a reiterat motivele de fapt și de drept indicate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocând dezacordul cu decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, deoarece aceasta conține argumente vădit ilegale, contravine legislației și a practicii naționale judecătorești privind raporturile de munca în sfera serviciului public, precum și este contrara jurisprudenței CEDO, este bazată pe interpretări abuzive și eronate a legislației muncii în domeniul încetării raporturilor de munca în serviciul public.

Mai mult, schimbarea textului din ordinul nr. 1498-p din 08 mai 2019, și anume "se încetează raporturile de munca în funcția de șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani cu apelantul conform prevederilor art. 63 alin. (1) lit. d) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, începând cu data de 15 mai 2019, după încetarea perioadei aflării în concediu medical", face actul judecătoresc contestat imposibil de executat.

De altfel, în opinia recurentei, prin modificarea efectuată, instanța de apel a venit în ajutor intimatului, reformulând, după cum a considerat corect, textul ordinului Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu în funcția de Șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani”.

La acest capitol, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu, a relevat că a fost într-un singur raport de muncă cu intimatul pentru ocuparea unei funcții - Șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani. Nu a cumulat funcții, respectiv ordinul nominalizat contestat nu poate fi executat în partea ce ține de „se încetează raporturile de munca în funcția de șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani cu apelantul conform prevederilor art. 63 alin. (1) lit. d) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, începând cu data de 15 mai 2019, după încetarea perioadei aflării în concediu medical”.

Aici, recurenta a precizat că formularea „... începând cu data de 15 mai 2019, după încetarea perioadei aflării în concediu medical” vine în contradicție cu prevederile art. 63 alin. (2), (3), (4) și (4²) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și argumentele proprii ale instanței de apel, expuse la pct. 76, unde enumeră garanțiile de care urmează să beneficieze funcționarul public. Adică, până la ziua de facto de încetare a raportului de munca, intimatul trebuia să garanteze 15 zile de preaviz și în cadrul acestui termen să-i ofere oportunități de angajare în funcții publice vacante. Așadar, este vădit ilegală data de 15 mai 2019, modificată ca dată de concediere, deoarece în ziua de 15 mai 2019, fiind prima zi de muncă după concediu medical, ea trebuia să fie preavizată despre concediere și să continue activitatea sa încă 15 zile, până la concedierea de facto și de jure, fiindu-i totodată oferite oportunități de angajare în funcții vacante.

În continuare, recurenta a menționat că în cazul ei, instanța de apel a aplicat retroactiv dispozițiile art. 63 alin. (4³) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, introdus prin Legea nr. 243 din 28 iulie 2022 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare la 26 august 2022, deși aplicarea retroactivă nu se permite de Codul administrativ sau Legea nr. 243/2022, prin care s-a completat art. 63 din Legea nr. 158/2008 cu un nou aliniat.

Astfel, reieșind din cele enunțate, recurenta a opinat că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile normative ale legislației în vigoare privind încetarea raportului de munca în serviciu public, asumându-și rolul autorității publice, prin modificarea actului administrativ individual defavorabil contestat. Sau altfel spus, contrar dispozițiilor art. 60 alin(4) din Codul de procedură civilă și art. 244 al Codului administrativ, instanța de apel a modificat din oficiu obiectul acțiunii și s-a expus asupra unei cerințe care nu a fost formulată de niciuna din părți - modificarea parțială a actului administrativ.

De altfel, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu, a notat că la caz, pentru a atinge scopul art. 6 § 1 CEDO, în garantarea dreptului său la un proces echitabil, instanțele ierarhic inferioare, în temeiul art. 224 alin(1) lit. d) din Codul administrativ, urmau să examineze acțiunea în fond și să adopte o hotărâre judecătorească privind constatarea nulității actului administrativ individual, dând răspuns la argumentele sale. Însă această obligație a fost ignorată de instanțele de judecată inferioare și drept consecință ea nu a beneficiat de acces la justiție.

Mai mult, decizia instanței de apel, reconfirmă argumentele sale privind nulitatea ordinului Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu în funcția de Șef al Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani”, fiind de acord că legislația națională cere și impune respectarea garanțiilor la încetarea raportului de munca în serviciul public și că acestea au fost încălcate de intimat. Însă, nu dă apreciere actului administrativ sub aspectul nulității acestuia cum a cerut prin cererea de chemare în judecată, dar "corectează" textul ordinului amplificând încălcarea garanțiilor despre care tocmai a afirmat ca sunt imperative.

În final, recurenta a subliniat că nu neagă dreptul autorității publice de a înceta raportul de munca cu un funcționar public în temeiul art. 63 alin.(1) lit. d) din Legea nr. 158/2008 și nici obligația de a executa o hotărâre judecătorească irevocabilă. Însă, prin cererea de chemare în judecată și prin cererea de recurs, contestă legalitatea actului administrativ afirmând ca este lovit de nulitate absolută și responsabilitatea pentru o astfel de consecință este pe deplin a intimatului. Or, odată ce art. 63 alin (2), (3), (4) și (42) din Legea nr. 158/2008, indică clar și previzibil procedura de încetare a raportului de munca în serviciu public, nu există nici o explicație pentru intimat și nici o justificare pentru instanțele judecătorești inferioare întru tolerarea acestor abuzuri, negând dreptul său la un proces echitabil, așa cum a fost interpretat de Curtea Europeană de Drepturilor Omului.

La 22 decembrie 2022, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic, a depus recurs, iar la 19 ianuarie 2023 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.81-82; 110-115, Vol.III).

În susținerea cererii de recurs, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic, a reiterat motivele de fapt și de drept expuse anterior pe parcursul examinării cauzei, suplimentar menționând că instanța de apel nu a examinat pe deplin toate circumstanțele expuse în cererea de chemare în judecată și actele anexate la materialele cauzei. Prin urmare, nu au fost elucidate probele prezentate la dosar, care probează că ordinul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a

Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 „Cu privire la încetarea raporturilor de muncă” este lovit de nulitate, ilegal și lipsit de temei juridic.

Or, persoana care la moment ocupă funcția de șef al Direcției Generale Educație, Tineret și Sport sector Buiucani are statut de interimar. Respectiv, soluția emisă de autoritatea publică prin ordinul contestat este contrară principiilor jurisprudenței CEDO, Codului Civil, Codului Administrativ și Legii 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, disproporționată și nu oferă nici un mijloc alternativ de protecție drepturilor persoanei vătămate - salariatei.

Totodată, recurenta a notat că instanța de apel eronat a constatat că și-a început activitatea din 10 mai 2018, deoarece de fapt a fost numită în funcție la data de 10 noiembrie 2017, prin ordinul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport nr.1635-p. Iar ulterior, prin ordinul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport nr.542-p din 10 mai 2018 a fost confirmată în funcția publică.

De asemenea, recurenta a relevat că instanța de apel eronat a indicat admiterea apelului declarat de Veronica Solomițchi împotriva hotărârii din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece apelul a fost depus împotriva hotărârii din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

De altfel, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic, a enunțat că instanța de apel și-a depășit atribuțiile, prin faptul ca a dedus, dar nu a dat apreciere actului contestat.

Subsecvent, recurenta a subliniat că obiectul litigiului este anularea ordinului și repunerea în funcție cu încasarea salariului pe întreaga durată de absență forțată de la locul de muncă și repararea prejudiciul moral.

Astfel, invocând dispozițiile art.330 alin (1) din Codul muncii, recurenta a susținut că începând cu data de 15 mai 2019, urmează să încaseze salariul pentru întreaga perioadă de absență forțată de la locul de muncă, fapt însă ignorat de instanța ierarhic inferioară și apreciat cu „15 zile lucrătoare”, care nu sunt argumentate, dar lipsite de temei juridic.

Mai mult, recurenta a precizat că nu este de competența instanței să modifice un act administrativ contestat cu indicarea altei date.

La 22 decembrie 2022, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, a depus recurs, iar la 18 ianuarie 2023 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de Veronica Solomițchi (f.d.78-79; 100-104, Vol.III).

În motivarea recursului, recurenta a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău pe care o consideră neîntemeiată. Or, în opinia recurente, instanța ierarhic inferioară nu a cercetat și elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a aplicat greșit normele de drept material și a neglijat prevederile legale aplicabile speței și stării de fapt.

Totodată, recurenta a precizat că, la caz, nu se atestă condiții de fond și formă în vederea anulării ordinului Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău nr. 1498-p din 08 mai 2019 „Cu privire la încetarea raporturilor de muncă”, astfel fiind respectate prevederile art.63 al Legii

nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Prin referința depusă la 06 februarie 2023, Ion Vrânceanu a solicitat respingerea recursului depus de Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu, casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare instanței de apel.

Referitor la recursurile depuse de Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu, și Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 23 noiembrie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail a participanților la proces, copia dispozitivului deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău la 23 noiembrie 2022, iar decizia motivată la data de 19 decembrie 2022, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.68, 70, Vol.III).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu, și Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă s-au conformat dispozițiilor art. 245 din Codul administrativ și au depus în termen recursurile la 09 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, și motivarea recursurilor la data de 17 ianuarie 2023, respectiv 18 ianuarie 2023.

Examinând temeiurile recursurilor depuse de Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu, și Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Instanța de recurs reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că cererile de recurs depuse de Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu, și Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, sunt inadmisibile.

De altfel, examinând temeiurile recursului depus de Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este

inadmisibil din următoarele motive.

Astfel, instanța de recurs menționează că procedura admisibilității cererii de recurs constă în verificarea faptului, dacă recursul se încadrează în cele prevăzute la art. 246 alin. (2) și 194 alin. (2) ale Codului administrativ.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Conform art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

Din interpretarea corectă a prevederii legale enunțate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La acest capitol, instanța de recurs reține și prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă, conform cărora termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1)-(2) din Codul de procedură civilă. actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Iar, în conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs reiterează că instanța de apel, în conformitate cu dispozițiile art. 97 alin. (3) lit. d) din Codul administrativ, a expediat la adresa de e-mail a recurenteii Veronica Solomițchi și a reprezentantului acesteia, avocatului Gheorghe Avornic, copia dispozitivului deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău la 23 noiembrie 2022, iar decizia motivată la 19 decembrie 2022, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d. 68, 70, Vol.III).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, în speță, prin prisma prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, termenul de procedură de 30 zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a prezenta motivarea recursului și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei

notificării actului judecătoresc de dispoziție, respectiv – 20 decembrie 2022 și a expirat la data de 18 ianuarie 2023.

Cu toate acestea, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la 19 ianuarie 2023, adică după expirarea termenului stabilit de lege.

Conform art. 244 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Iar, conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs notează că Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic, deși a prezentat motivarea recursului peste termenul legal instituit de legiuitor de 30 de zile de la data notificării deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău, nu a solicitat repunerea în termenul de prezentare a motivării recursului, prin prisma art. 65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ.

Din aceste motive recursul depus de către Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi declarat inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Iar, conform art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

De altfel, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 CEDO.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Veronica Solomițchi, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic, în temeiul art. 246 alin. (2)

lit. e) din Codul administrativ.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile depuse de Veronica Solomițchi, reprezentată de avocații Gheorghe Avornic și Doina Ioana Străisteanu, și Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului mun. Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă